

til de Herrer; jeg udtaler for mit Bedkommende intet med Hensyn til Fordelene ved en saadan Lov.

Jeg skal dernæst vende mig til det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgfreds. Jeg mindede forleden om den Epifode, som her var foregaaet: At Folketingets Formand havde modtaget et Lovforslag og forelagt det for Folketinget, at Folketingets Formand dernæst viger sit Sæde, gaar ned i Salen og tager Ordet for med meget stærke Ord og Vendinger at advare Tinget mod dette samme Lovforslag som grundlovstridigt. Da jeg henlede Dymærksomheden paa denne mærkelige Modsigelse, havde jeg oprigtig talt ventet, at det ærede Medlems Svar vilde have gaaet ud paa, at det ikke var saadan bogstavret at forstaa, at det mere var en Taleform, hvorved det ærede Medlem, der satte denne stærke Sætning baade i Spidsen og i Slutningen af sin Tale, havde søgt at faa en vis Styrke, en Alimats i Talen, der kunde give den et vist Sving. Men til min store Forundring svarede det ærede Medlem: Jo, det var rigtigst hans Mening, at det var grundlovstridigt, og han havde som Formand kun bøjet sig, fordi det var et Lovforslag, der kom fra Regeringen med Støtte af Landstinget, og han tilføjede endvidere og stærkede denne Anskuelse derhen, at det var et Forslag, der aabenbart gik ud paa at forandre Grundloven uden at gaa den grundlovsmæssige Vej. Saaledes lød det ærede Medlems Ord. Jeg siger: Det forundrer mig i ganske særdeles Grad, at det ærede Medlem virkelig har kunnet forelægge for Tinget et Lovforslag af denne Bestaaffenhed. Jeg ser ikke, at der er nogen som helst Undskyldning for Tingets Formand, at han fraviger en saa bestemt Opfattelse af Hensyn til, at det er et Forslag, der kommer fra Regeringen og er vedtaget af Landstinget. Jeg skal imidlertid fremdeles gaa ud fra, at Ordene ikke ere saa strikte at opfatte, som de lode. Jeg kan ikke tro, at det ærede Medlem i Virkeligheden skulde mene, at Grundlovens § 32 blev forandret derved, at man gennemførte en partiel Reform af Valgloven. Jeg gentager, jeg anser det ikke for muligt, at det kan være det ærede Medlems virkelige Mening. Jeg skal villig indrømme, at Analogier ikke altid fuldt ud ramme, men jeg skal dog minde om, at vi vilde komme til at staa i et ganske mærkeligt Forhold til en Række Grundlovsparagraffer, dersom Grundlovens Paragraffers Saabud i og for sig indeholdt et Forbud mod partielle Reforme paa det paagældende Omraade. Jeg skal minde om en Række forskellige Grund-

lovsparagraffer. Grundlovens § 75 siger: „Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov.“ Det ærede Medlem har været ivrigere end nogen for, og jeg har støttet ham i at faa gennemført adskillige Bestemmelser angaaende Folketirkens Forsatning delvis, og vi have hævdet i stor Overensstemmelse med hinanden, at dette paa ingen Maade er i Strid med Grundloven. Der er en anden Grundlovsparagraf, jeg tror, det er § 74, der siger, at Offentlighed og Mundtlighed skal gennemføres i hele Retsplejen. Det er mig bekendt, at det er en Opfattelse, der deles af mange, og det skulde derfor ikke være utænkeligt, at man ved at fortsætte Forhandlingen om denne Sag kom til at erkende, at det vilde være juridisk umuligt at gennemføre Offentlighed og Mundtlighed ved hele Retsplejen, men maatte blive staaende f. Eks. ved den kriminelle Retspleje til at begynde med og lade den civile hvile. Jeg skal ikke udtale nogen som helst Mening derom, men jeg spørger: Skulde dette være i Uoverensstemmelse med Grundloven? Skulde Grundloven staa som en Hindring mod en saadan Foranstaltning? Jeg tror, ingen oprigtigt kan mene det. Jeg skal erindre om en Grundlovsparagraf til; jeg tror, det er § 93, der siger, at intet Len, Stamhus eller Fideikommissgods for Fremtiden kan oprettes, og at det ved Lov skal bestemmes, hvorledes de nuværende kunne overgaa til fri Ejendom. Jeg skulde tage meget fejl, om der ikke har foreligget Forslag, vedtagne her i Tinget, som have gaaet ud paa fra denne Bestemmelse at undtage saadanne Stamhuse, som endnu ere i Besiddelse af Fæstegods, eller i alt Fald at undtage Fæstegods fra Bestemmelsen. Skulde Grundloven være en Hindring for at vedtage noget saadant? Det er mig ikke muligt at forstaa det. Men fordi man f. Eks. vedtog at løse Stamhusbaandet med Undtagelse af for Fæstegodset, ændredes ikke derved Grundlovens § 93. Den blev fuldt ud staaende ved Magt, indtil den Dag kom, da den fuldt ud blev gennemført. Der kan vist anføres forskellige andre Eksempler. Jeg gentager for øvrigt: Analogier udtømme ikke en Sag, men de vise jo her, i hvilken Retning Tankegangen maatte gaa, dersom man fulgte det ærede Medlems Opfattelse. Vi have jo ogsaa hele den hidtidige Valglovgivning for os med Hensyn til den Opfattelse, at en partiel Gennemførelse af Grundlovens Bestemmelser er fuldt ud berettiget. Jeg skal ikke stærkt dvæle ved det ærede Medlems Appel til Tingets Medlemmer med Hensyn til vort Løfte over for Grundloven. Jeg kan dertil kun sige, at det er jo dog et noget